

Únor 2010

Cena 59,- Kč

100 stran

Jezdectví

Koníček

příloha
**Plemenní
hřebci**

+ plakát

**Poprvé
pod
sedlem**

Kůň jako
**posvátné
zvíře**

Co přinese
rok 2010?

771210 540006

slušně... A teď dva zjednodušené testy. Lidi mají rádi jednoduché věci, já to rád nemám, ale uděláme výjimku. Než se začne s obsedáním, musí kůň zaprvé sám a ochotně vlézt do vozíku. Operace pouze s jedním člověkem bez jakýchkoliv donucovacích prostředků. A zadruhé se nechá kdekoli po těle pohladit igelitovým pytlíkem – pod břichem, mezi zadními nohama, na uších. Po těchto dvou „testících“ se vám výběr adeptů značně zúží, jelikož spousta lidí toto nedokáže naučit ani desetileté koně. Pokud ano, mají mou důvěru. Test s igelitovým pytlíkem je taková blbost, ale řekne vám toho hodně o vztahu mezi těmi dvěma. Zároveň vyřešení takového úkolu naučí člověka zacházet s koněm v situaci podobné obsedání, ale neriskuje, že by si jej nevhodným obsedáním zkazil. Když se to nepovede, tak se bude kůň bát igelitáku, to zase není taková tragédie. Vy však už víte, že když jste si s tím nedokázali poradit, nemůžete chtít koně obsedat. Já samozřejmě respektuji, že takový Kamil Papoušek nebude kolem koní běhat s igelitákem, ale kdyby chtěl, není pochyb, že by to své koně naučil. Tam nejde o tento konkrétní úkol, igelitový pytlík nic nevyřeší, jde o princip, jestli to ten člověk dokáže. Podobné je to i s nakládáním do vozíku, kde je kůň ze všech stran uzavřen. Když pak na něj dáte sedlo a sedí na něm jezdec, je vlastně také, dá se říci, sevřený.

Je fakt, že spousty koní, kteří jsou už dávno obsednutí, mají problém s nakládáním. Však to u nás můžeme vidět snad na každých závodech.

No, jistě. My se však bavíme o mladém koni. Jiná varianta je, když vám kůň třikrát do vozíku vleze, pak zjistí, že s ním lidé neumějí zacházet, tak začne dělat problémy. Ono to nefunguje tak, že to koně naučíte a on to bude dělat věčně, stejně tak jako nefunguje to, že když jej naučíte chodit do vozíku, bude se dobře obsedat. Ale člověk, co dokáže toto koně naučit, má dispozici proto, aby jej i obsedl – po té psychologické stránce. Stále se bavíme o psychologii, jiná věc je rovnováha. Poslyšte, mně

doslova rve srdce, když přijdou zaříkávači koní a řeknou: „Víte, já neumím jezdit. Nějaký reining, drezura, skoky – na to já nejsem. Já koně jenom obsedám.“ Mladý kůň postupně zjišťuje, jak se jezdec bude v jeho sedle chovat, jakou mají společnou rovnováhu, a když si na něj sedne takový kovboj, který si neumí poradit ani sám se sebou, tak je kůň zkažený na celý život. On mu nevyhazuje, to je pravda, to já se nehádám. Jenomže kůň takto zjistí, že jezdec se na něm všelijak zmitá, nic nemá hlavu ani patu, a když chcete mít tohoto koně trošku sportovníjšího, je nutné ho zdoluhavě napravovat.

Napravoval jste spousty koní. Kdy je to podle vás nejobtížnější?

Víte, nejhorší je koně napravovat, a právě proto je mnohem snazší naučit je to vše od začátku správně. Nechci se nikoho dotknout, ale myslím, že bych to měl říct. Nejošklivější opravy pocházejí z dílny milujících majitelů, kteří si svého koníčka vypiplají od hříbátka, všechno mu dovolí a jejich miláček zkrátka nemá žádnou mez. Ten kůň nemá respekt před ničím. Nejkrásnější obsedání je s bojácnými koňmi. Aby se nebál, to mu dokážete říct za chvíli, ale když dostanete nějakého rozmazleného mazánka, co si myslí, že je středem vesmíru, stojí to za to. Dělá naschvály a léká se jenom proto, jelikož ví, že se majitel lekne víc než on. Další sorta jsou pak lidé, co si myslí, že jsou borci, použijí na koně hrubé násilí a ještě k tomu to nedotáhnou do konce. Kůň pak zjistí, že i když lidé použijí extrémní sílu, tak to nic neznamená. Pokud však lidé postupují se zdravým rozumem, chyby nebývají tak závažné.

Kdy je podle vás vhodné začít s obsedáním?

Ideální pro mě je, když si koně vezmu třeba v roce a půl a klidně si na něj sednu. Neznamená to však, že ho budu někde lonžovat do zpacena, pouze navodím takovou atmosféru, že si na něj jen tak mimochodem sednu, on se s tím seznámí a já zase slezu. Kůň nevykonává

žádnou práci, jen pozná, že člověk se může ocitnout i na něm. Usnadní vám to další kroky, protože to pro něj bude něco normálního. Opakuji to pak ještě ve dvou a půl letech. Nazval bych to takovou desetidenní výcvikovou lekcí. Ve třech letech ho pak začnu brát asi jednou týdně, vždy velmi zlehka, abych si ho pošetřil. Když cítíte, že je kůň už dospělý, to je individuální, můžete mu začít přidávat práci.

Kde jste získal ty nejcennější zkušenosti v práci s mladými koňmi?

Nastudoval jsem si určité techniky od Pata Parelliho, ale v podstatě s nimi dnes nesouhlasím. Myslím si, že jsou příliš devastační za účelem budoucího sportovního využití koně, jelikož mu likvidují rovnováhu. Nyní tedy vycházím ze svého osvědčeného postupu a zejména využívám dovnitř plec ze země.

Když jsem se vrátil z Ameriky, rozhodl jsem se uspořádat třítydenní kurz pro deset zahraničních studentů. Ptal jsem se různých lidí, zda-li mají doma problematické nebo mladé koně na obsednutí, aby nám je zadarmo poslali a my jim je vrátíme zpět jako beránky. Už nikdy víc... Z celé republiky nám sem někdy i na Sedalinu přivezli ty nejhorší exempláře a teprve u mě ve stáji se začali probouzet. Vlezl jsem například k jednomu koni do boxu a ten mě okamžitě nakopl předními nohama. Až pak dodatečně jsem si přečetl poznámku od majitele: „Kůň při setkání s mužem automaticky útočí předními kopyty.“ A od té doby jsem se naučil číst, co mi ti lidé o svých miláčcích píšou. Na jednu stranu je to možná úsměvné, ale na druhou bylo dost nepříjemné vidět, do jakého stavu se mohou koně dostat, a právě proto jsem si řekl, že na to už nemám žaludek. Dnes pracuji s problematickými koňmi jen výjimečně a jedině za příplatek.

Děkuji vám za rozhovor a přeji vám co nejvíce radosti během práce s vašimi koňmi.

**Pavína Paroulková
Foto Anita Bláhová**

Dvou a půl roční Davidek Bláha jde v tatínkových šlápěch - práce ze země je základ, nejen pro obsedání.